

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.

Egész évre 2 frt

Fél évre 1 „

Községeknek 62 kr. évi postadíj előleges beküldése után ingyen.

Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Rózsa-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piac?)

Vilmos sörcsarnoka szomszédságában.)

Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGETES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorért 5 kr; többszörinél 4 kr.

Nagyobb és többszöri hirdetéseknek nagyon kedvező engedmények tételnek.

Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr. „Nyitlter”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.

Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Fer. és Társa, Telegr. K. Lajos és László Albert könyvkereskedésben, Budapest: Goldberger A. V., Blockner J., Eckstein Bernát és Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein és Vogler, A. Oppelík, Schalek II. és Párisban, Hamburgban és Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Az iskolai év küszöbén.

— Szept. 5.

Az iskolai szüneti időnek ma vége van s a tanulók tömegesen érkeznek vissza szülőik karjai közül, hogy előkészítsék magukat azon különböző pályákra, melyeken majdan kenyérüket fogják megkeresni.

Jóleső érzés fogja el lelkünket, midőn a városunkba jött ifjuságon végig tekintünk. Csupa pirosposztság, életvidor gyermekarcok, kiknek vonásain meglátszik a szüneti szabadság jótékony hatása. Emellett úgy látjuk, mintha minden egyes tanulóknak ajakán ott égne a szülői szeretet forró csókja, melylyel utnak ereszté gyermekét és melynek kapcsában ellátta őt jó tanácsokkal és utasításokkal az új tanítási év kezdetén.

Városunk kulturalis intézetének csarnokai sok tanulni vágyó tanulót fogadhatnak be, de mégis igen sokan vannak olyanok, kik kiszorultak a múzsák falai közül. Ennek okát nem annyira abban keressük, mintha iskoláink Debreczen és vidékének népességéhez képest kevés számmal volnának, hanem abban, hogy a szülők nagy része minden áron azt akarja, hogy gyermekeik a tudományos pályán haladjanak.

E miatt azután a leggyöngébb tehetségű tanuló is megkísérti a tudományos pályára való lépést. A szülők reménységgel és a szülői szív érthető bizalmával bocsátja utra gyermekét s lélekben már látja, hogy milyen nagy ur lett gyermekéből. Lassankint azonban a remény elveszti biztató erejét, mert a fiu tehetsége nincs arányban az iskolákban megkivánt tanítási anyag elsajátításának képességével s a gyermek az első időszakban elbukik. — A szülő azonban a helyett, hogy iparos pályára adná gyermekét, erőszakolja a tanulásra s az ily erőszakolt dolog elvégre is azt eredményezi, hogy a gyermekből vagy nagyon győnge tanuló válik, vagy pedig uszni fog az osztályokon mindaddig, míg végre a felső osztályok egyikeben megreked s lesz belőle egy proletár, ki

mások segítségével nélkül nem fog tudni megélni.

A legtöbb szülő abban a hibában leledzik, hogy azt hiszi, miszerint az ő gyermeke tehetség. E hite mellett szerencse, ha gyermekének tehetségtelen vagy hanyag voltát be nem tudja tanárainak. De ez is sokszor megtörténik, mint a hogy azt tíz évi tanári pályámon tapasztaltam. S ha a szülők egyike-másika így gondolkozik, ne csodálkozzunk, ha a tanuló vérszemet kap és saját hanyagságáért, vagy tehetségtelen voltáért tanárait okolja.

Hogy ez így van számok bizonyítják. A törvény értelmében megkivánt maximális számú első osztályu tanulók közül átlag csak husz százalék tesz érettségit. A többi megér s elhull, elbukik. Ezeknek egy része már az első évben félbeszakítja tanulmányait. A nagyobb rész azonban felmegy az V-ik VI-ik osztályig, ott azonban a nehezebb tantárgyakat, mivel kellő alapismeretei nincsenek — nem tudván megemészteni — leszorultnak a versenyről.

Ezt jó lesz meggondolni azon szülőknek, kik minden áron urat akarnak nevelni gyermekéből. S ha ezt meggondolva, egyszersmind végignéznék az életen és látják, hogy sokszor még az igazi tehetség is küzd a megélhetéssel, okvetlenül befogja látni, hogy egy mesterséget kellően értő becsületes iparos sokkal jobb helyzetben van, mint egy félig tanult lateiner, ki az irodákban sorvad s nyolczvan krajczár napi díj mellett.

A becsületes munkásnak nálunk jövője van, míg a félig képzett emberek a legtöbb esetben nemcsak terhére, hanem veszedelmére vannak a társadalomnak. S mivel az egészséges társadalom megteremtői a szülők, nekik áll érdekükben első sorban gyermekeiket a társadalom hasznavehető tagjaivá nevelni.

Mi, kik az ifjuság barátai vagyunk és a nemes ambíciózó tanulóknak a tudományos pályákra való lépését örömmel látjuk, mert bennök hívó lélekkel látjuk a haza reményeit, addig nem tagadhatjuk el, hogy aggodó lélekkel látjuk azoknak beözönlését az iskolákba, kik

csak a padokat foglalják el, de üres fejjel vagy felületes tudással kerülnek ki onnan előbb-utóbb.

A munka ma már nem szégyen, hanem dicsőség, kenyér és becsület. Csak az a becstelen, a ki dolgozni nem akar, nem szeret. Ilyenekre pedig az ezeréves múltú hazának nincs szüksége, mert nekünk a kar és ész erejére van szükségünk, hogy anyagilag és szellemileg haladjunk, gyárapodjunk és boldoguljunk . . .

A haza jövője előbbrevaló még a szülői szeretet által megszentelt reménységnél is . . .

Koncz Ákos.

Hogy lehet meggazdagodni?

— Egy angol könyv nyomán. —

1896. Szept. 5.

Az első kellék, hogy légy takarékos. Ha nincs pénz, légy takarékos, hogy legyen. Pénzt szerezni nem mindig nehéz, p é n t m e g t a r t a n i a l e g n e h e z e b b f e l a d a t o k e g y i k e .

Mindkét esetben földol, kevesebbet adni ki, mint a mennyi a bevétel.

A takarékosnak helyesnek kell lenni. Az nem takarékos, ha a készitőt vagy eladót megkárosítjuk, hanem az, ha a kiadásokat józanul lejjebb szállítjuk. Hosszabb ideig kell egy-egy ruhát viselnünk, minden tovább viselt ruha kész kamatot hoz.

A pazarlasi ösztön ellen legjobb, ha kiadásainkat kettős tételre osztva „Szükséges” és „Fölösleges” címek szerint elköltyeljük, akkor fogjuk látni, hogy a pénzügyi egyensúly helyreállítására mi szükséges s melyik fölösleges kiadás maradhat el a jövőben. A meggazdagodásnak feltétele az egészség is, kevés beteges ember jut vagyonhoz, mert a beteg rendesen apathikus és nem rendelkez kiartással.

Bármily intelligens is valaki, nem végez jó, eredményes munkát, ha agyát szeszies italok megzavarják s itélőképességét befolyásolják.

Barátainkkal egy-egy pohár bort irteni annyit tesz, mint a munka időt meglopni. A harmadik főszabály, hogy kiki a maga mesterségét folytassa.

A birtokos a földje mivélésénél; a szabó, a cipész, a csizmadia varró asztalánál; a kereskedő az ő üzleténél maradjon meg s ezek lelkiismeretes

és tisztességes folytatásánál tegye életét nappallá tartsa büszkeségének megrendelőit — mérsékelt árak mellett — pontosan és jól kiszolgálja s ne igyekezzék mesterségét, üzletét felhagyni, felrugni, dolognélküli (sétáló) foglalkozást keresni s a kekes-ménye elköltésénél ne játszik nagyobb urat, mint a mekkora. Legyen számító és takarékos a meglassa, hogy az igaz, a jó, a pontos munkát a kiérdemelt elismerés, jutalom és vagyonosodás fogja koronázni.

A mily fontos takarékosnak lenni, épp oly fontos adósságot nem csinálni. Ne vegyünk soha kölcsönt, mert az adós embert az a vesztély fenyegeti, hogy egész életére szegény maradjon és önbecsülését is elveszti.

A hitelező, a ki lefekszik este, reggel gazdagabban ébred föl, mert pénzének kamatai az éjjel megszaporodtak, az adós azonban álmában szegényebb lett, mert a kamatok az ő terhére növekedtek.

Föltétlenül szükséges továbbá a kintartás is. A kintartás egyenértékű a bizalommal. A remény soha se hagyja el az embert és ne legyen pesszimizista. Aztán mi az embert — születése, vagy társadalmi állásánál fogva — meg nem illeti, vagy a mire szüksége nincs, még ha módjában is áll, ne szerezze meg.

Fő a szorgalom és energia. Hivatásunknak komolyan és tüzzel szenteljük magunkat. Dolgainkat soha se halogassuk egyik napról másira, máról holnapra.

Ne feledjük továbbá, hogy a gazda szem hízalja az ökröt. A ki nem érti mesterségét és másokra bizza magát, ne csodálkozzék ha reményei nem valósulnak meg.

Megjegyezni kívánjuk, hogy az érdekes könyvet F. Barnum, híres reklám király, panorámás, állatsereglet és primadonna impressárió irta, a ki 82 éves ember korában tavaly hunyt el és életelvi, vállalkozása daczára szegényül halt el. De azért életelvi okosak, tessék követni!

Irodalom és művészet.

* **Egy új diszmű.** „Magyarország a millenium idejében” czimvel jelent meg, mintegy II. kötetét képezve az oly nagy kedveltségnek örvendő s a már teljes egészet képező „Az ezeréves Magyarország és a Milleniumi kiállítás” czimű diszműnek. E műből, mely Laurennie Gyula igazgató kiadásában jelenik meg, most kaptnus egy kötet (I-II.) füzetet a mely remek kivitelű 32 képben mutatja be a hódoló disz-

— Dehogy, hiszen mondtam már, hogy én hitvány ember vagyok — vágott közbe Metsző ur élesen.

— Jó, jó! csakhogy azért nem kell úgy henczezni! — utasítottam rendre.

— Bocsánat! Tehát én csak arra akarom kérni uraságodat, hogy írjon egy tárczát a saját nevében úgy mint eddig.

— Metsző ur! A mint látom, ön vagy tréfálni akar, vagy nem. Ha tréfálni akar, akkor beszéljen komolyan, mert ha ezt komolyan mondta, úgy én nem értem az egész beszédet. E komoly intelem után leültem, hogy bosszuságom annál imponálóbb legyen.

— Bocsánat! Rögtön érthető lesz. Én arra kértém önt a legmélyebb tiszteléssel, hogy írjon egy tárczát a saját nevében, de én nem mondom meg, hogy miről.

— Uram, ha ön engem sértegetni akar úgy sajnálom, keressen magának más czéltáblát — haragotam bosszusan s szavaimhoz az üres cognacos üveggel vertem a taktust, mely lassankint szépen átment a Rákóczi-ba, mit végig is játszottam igaz magyar lelkesedéssel. Akkor aztán odajött metsző ur s megfogta az üveg végét.

— Kérem értsük meg egymást — rebegte esdeklő hangon.

— Nem bánom, tehát értsük meg egymást, — feleltem kissé megszelidülve. Metsző ur pedig ki-egyenesegett s elkezdett szónokolni.

— Minthogy anyósom azt akarta, hogy tárczát írjak, minthogy továbbá én is akartam s mint-hogy a nevünk majdnem ugyanaz, tekintettel mind-ezekre, Gábris néniemnek azt mondtam, hogy az ön neve alatt megjelent cikkek az enyéme.

— Hah alávaló rablógylkos, Papakoszta, be-törő! — bömböltem vadult haraggal s megragadtam a hosszú, sovány ember hosszú gégéjét. De a mint ott ragadom, eszembe jut, hogy ez a névcsalás

T Á R C Z A.

Az erdélyi rózsá.

Dél vidéken, szép Erdélyben,
Hol a hegycsúcs hóvaltele,
Az aranyos napsugárka
Nem rég egy szép rózsát lelt.

Ápolgatta felnevelte,
A kis bimbó nagygyá lett,
Ott virult s vált bájolóvá
Az erdélyi föld felett.

De e rózsá máma itt van:
Üdvözölve légy tehát!
Nem csoda, hogy a vén Erdély,
Olyan büszke te read.

Légy tovább is szeme fénye,
Virulj nagyon soká még
S vidult arczczal mosolyogjon
Feletted a magas ég !!!

Gr. Cs. A.

Egy dugó története.

Az asztalomon egy cognacos üveg nyujtogatta hosszú nyakát s rettentően hasonlított egy olyan emberhez, a ki díjnak s a mellett az ablakon keresztül látja, hogy princzipálisa cognakozik. Mert

az én cognacos üvegem természetesen üres volt s a fejem éppen azokkal a jámbor gondolatokkal volt, tele, hogy milyen különös is volna ha az üveg nem volna üres, midőn az ajtón halk kopogás nesztét hallottam.

— Szabad! — kiáltám lelkesülten.

S belépett egy hosszú, sovány alak. Mintán pedig belépett közelebb is lépett hozzám és kijelentette, hogy az ő neve Metsző Dénes.

— Az szép öntől, — feleltem megnyugtatólag s egyuttal megkérdeztem, hogy mivel lehetek szolgálata. A hosszú, sovány alak pedig felborzolta ugyancsak hosszú haját, háromszor egymásután köhögött s a fejét úgy a vállá közé huzta, hogy én azt hittem, valami fakir áll előttem, a ki azonnal teknősbékává fog változni. Metsző ur azonban nem tette ezt, hanem egy hosszú sóhaj előbocsátása után azt a felvilágosítást adta, hogy ő nagyon szerencsétlen ember.

— Titkos dráma-író? — kérdém megrémülve.

— Nem.

— Félreismeret regényíró? — vallattam tovább.

— Az sem! — felelte vérfagyasztó nyugalommal.

— Akkor hát végrehajtó! — feleltem világ-fájdalmas tompa bugással s körülnéztem, hogy ugyan nincs-e valami értékesebb tárgy, a mit féltene kell. Szerencsére nem volt semmi s kihívó nyugodtsággal néztem vendégem szeme közé. De csalódtam. Vendégem alázatosan folytatá tovább szereplését:

— Uram! Nekem van egy anyósom.

— Ah! . . . Érttem önt. Igazán sajnálom.

— Kérem, ne sajnáljon!

— A mint tetszik. Tehát nem sajnálom.

— És Gábris a neve — folytatta a hosszú, sovány alak.

menetben résztvevő megyéknek banderistáit. Bizonyára nem fogja senki elmulasztani e hazafias díszmű megszerzését, a melynek rendkívüli olcsó ára (teljes 6 füzetben 40 kr) díszkötésben 4 frt, azt eléggé ajánlhatóvá teszi.

* **A június 8-iki hódoló díszmenet** igazán gyönyörű módon lett megőrizve. Éppen most jelent meg az „Ezeréves Magyarország és a milleniumi kiállítás” című díszműnek egy külön kiadású díszes albuma, mely a hódoló díszmenetben résztvevő megyéknek banderistáit 50 remek kivitelű képben mutatja be. E díszes kiállítású album ára 1 frt. Ez az egyetlen mű, a melyben a hódoló díszmenet meg van őrizve. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Teréz-körút 38. főemelet. (Kunoss Vilmos és fia műintézetében.)

* **Egy aranyat egy magyar szóért.** A P a l á g y i Menyhért szerkesztésében megjelenő „Jelenkor” heti szemle legújabb száma már a harmadik szövegrésztől kezdve jelentést hozza. E pályázatban több mint 400 dolgozat vett részt jelölő annak, hogy a hazafias magyar ételmiség mily mély érdeklődéssel viseltetik a „Jelenkor” által megindított nyelvtisztító mozgalom iránt. A jelentés minden beküldött pályamunkával beható figyelemmel foglalkozik, úgy hogy a beszámolás a lapnak több számán huzódik keresztül terjedelmes folytatásokban. Rengeteg szókinés gyűlik így össze, mely fényes tanúságot tesz a magyar nyelv rendkívüli árnyaló erejéről, nem ismert gazdagságáról és csodálatos fejleszthetőségéről. A jelentéssel kapcsolatban a „Jelenkor” újabb harminez időben szó magyaráztására hirdet pályázatot. A „Jelenkor” egyébként nemcsak nyelvtisztító törekvése, hanem a nemzeti művelődés tiszta magyar jellege és önállóságáért folytatott elhű harca által teljes mértékben megnyerte a magyar közönség rokonszenvét és bizalmát. Társadalmi, irodalmi, színházi cikkei bátor szókimondás által tűnnek ki; tanulmányai pedig magas színvonalat biztosítanak a maga nemében egyedül álló heti szemlének. A „Jelenkor” közül — költeményeket, elbeszéléseket és „Változók” című rovatában a hét mozzanatait tárgyalja eleven humorral. A lap kiadóhivatala József-utca 81. Évi előfizetési ára 8 frt.

Karcolatok.

— Innen, onnan, mindenünne. —

Beköszöntött az őszi-elő is.

Az őszi-rőzsa ugyan csak kezd virágozni, de bizony meglátszik már sok mindenből, hogy küszöbön van az — ős.

Valami nagyon nem sárgulnak még a fák lombjai, sőt a hűvös határozottan jól esik, de azért a golya már utra kelt és megjelent az első — kucseber.

Akkor már, ha kánikulla volna is, az ősznek — muszáj kezdődni.

*

A miről nyári délutánok rengeteg hőségétől eltikkadva, álmotak a kávék, immár beteljesült.

Haza érkezett az aranyos ifjúság és megkezdte tanulmányait a — biliárd-asztalok mellett.

Ez az első és azután jön az iskola!

*

Eszünk ágában sincs azért megszólalni a nemes tanuló ifjúságot.

csak dicsőség reám, eleresztettem tehát s mosolyogva kérdem:

— Igen és Gábris néni mit szolt hozzá?

— Meg volt velük elégedve, — mondá Met-szó ur nyakkendőjét megigazítva — s már reánk akarta írni mindenét, mikor egyszerre mint a mennykő, megjelent az ön mult hetilálaló, hitvány tárczája.

— Mi? Milyen tárcza?! — ordítottam fel, mint a megsebzett medve.

— Bocsanat, kitűnő volt — mentegetődzött amaz — de abban ön egy anyóst ír le, kinek Gábris volt a neve s kit a vő és leánya őszintén óhajtanának a pokolra küldeni.

— Igaz, — feleltem bűnbánólag — de legyen meggyőződve, hogyha ezt tudom, nem tettem volna.

— Híszem. De még jóvá lehet tenni s én éppen azért jöttem önhöz, Ir hamar egy másik tárczát, egy folytatást, melyben Gábris néni gyermekét kapzsisága fölött szerzett bánatában tetszhalottá lesz, de a koporsóból felkelve kijátssza a fiatalokat.

— Hm — feleltem egykedvűen.

— Nos uram? Esedezve kérem ne utasítson vissza, ne taszítson a halálba!

— Nem tudom fog-e sikerülni?

— Oh, bizonyosan fog sikerülni.

— Nem szeretném írni nevemet fölledozni.

— Kérem, én ígérek anyósom halála után 200 forintot.

E szókra eléje tettem egy félív papírt, a tollat és a tintát s a 200 frtról szóló kötelezvény egy perc múlva készen volt. Azután megöleltük, megcsókoltuk egymást és miután megesküdtünk, hogy életünknek ez volt a legboldogabb felőrája, elváltunk.

A következő héten már megjelent a tárcza. Irgalmatlan rossz tárcza volt, de Metszó ur és anyósa kibékültek.

Korával jár, hogy mulasson, keresse is az élvezeteket, ráér majd küzdeni, ha hullámszik alatta az élet tengere.

Az dobjon rájuk, mulatókra követ, a ki fiatal korában jobb volt a — De ákné v á s z n á n á l.

Tisztában vagyunk azzal a kérdéssel, hogy miért nem építik hát a városházát?

Csak azért, hogy legyen a felszínen egy érdekes kérdés, a melyen — tanakodni lehessen.

*

Tervek merülnek is fel, de valami furcsán.

Eső után gomba nem nő annyira, mint e tekintetben az — okos (!) gondolat.

Es sorban hasonlítanak e gondolatok, tervek a — gombákhoz.

*

Gyorsan elpusztítják őket az — emberek.

*

Apró tanulók özöne hullámszott az iskolák felé a héten.

Siettek a szülék a beiratásokkal, nehogy a gyerekek kimaradjanak.

Pedig talán a gyerekek nem is bánták volna, ha a szülék kunktátoroskodva — kimaradtak volna az iskolából.

*

A kis vasut kocsija, ha telve van, hát egy kis táblát, melyre az van írva: „Megtelt” — kifüggeszt.

No hát ilyen táblát nagyon sok iskola falán lehetett volna kifüggeszteni már az első nap.

No hát itt is jobb volna, több foka és kevesebb gyerek.

*

Az alsó-szabolcsi esperes ur panaszkodik, hogy a hívek nagyon vallástalanok.

Hja, a pásztorok dolga vigyázni, hogy a nyáj el ne — kallódjék, meg fel ne falja az ólálkodó — farkas, a kor betegsége az arany bornyó imádása!

HÍREK.

Szeptember elején.

Csak egy éj és miképp megváltozik minden!

Tegnap még a semmit nem tevés édes óráit élvezte az arany ifjúság s ma már a munkába állás komoly órája ütött részökre.

Tegnap még a polczokon voltak a könyvek s ma már előkerültek onnan s megkezdődött a könyvárúsok aratása.

Hja! szeptember eleje van!

A tanár urak haza érkeztek, az ifjúság is szál-lingózik s jól táplált falusi arcú apák, mamák és bácsik, pufók képű nebulók társaságában járnak az utcákon s erősen látogatják a könyves boltokat, no meg a többi üzleteket, hogy ellássák az itt maradó s egy ideig a vakáció elmúltán kesergő jövő nemzedéket.

Haza jöttek a bírók, ügyvédek, tisztviselők, mehet minden a régi kerékvágásban.

Az új szindirektor is kiadta már előleges jelentését s egymás után szállingóznak a pihent művészi erők, hogy az új szini-idényhez előkészüljenek.

De megjelent a hervadás évadjának kezdetén a legújabb napilap, a „Thalia,” mely a profán való világ ügyeit megvetve, csak a színészet kocsiját akarja biciklis menésre segíteni.

Hát bizony lejárt az uborka „szezony.”

A dinnye fanyar ízű s édes csemege a szőlő, meg az őszi-barack.

Az orfeumok pajkos, pikáns művészete is

En pedig csináltam a terveket a feleségemmel együtt Meghooztam az összes európai cognak-gyárak árjegyzékét s a feleségem számára hét divatlapból kértem mutatványszámot. Szilárdul el voltam tökéltve, hogy egy akó cognakot rendeljek azonnal, mielőtt a pénzt megkapom, a feleségem számára pedig 25 kiló selymet hozatok.

Végre azután megérkezett a várva várt pillanat. A Gábris néni elköltözött ebből az árnyék világából, melyben 86 esztendő töltött el perelés és irodalom pártolás között.

Mikor aztán Metszó urhoz elvittem a kötelezvényt avval a jámbor kéressel, hogy fizesse ki, először azt ígerte, hogy egy hónap múlva; másodsor megtiltotta, hogy az ő házában kiadáljak; harmadszor ki akart dobni; negyedszer pedig azt mondta, hogy úgy is csak fojtogatással kényszerítettem a kötelezvény megírására és hogy ha nem nyugszom feljelent mint zsarolót.

Es ötödször csakugyan feljelentett.

A bíróság azt mondta, hogy 200 frt az már még is csak sok s anyit követelni csakugyan zsarolás volna, de ha 25 frttal megelégszem, felperes elejti a vádat.

— Nem elégszem! — kiáltám ingerülten.

— Akkor a zsarolás vádja fenforog és méltán.

— Megelégszem — susogtam bánatosan.

Megkaptam a 25 frtot, melyből perköltség gyanánt azonnal kifizettem 24 frt 86 krt, úgy hogy csak 14 kr maradt.

Mikor aztán haza mentem, elővettem egy cognakgyárnak az árjegyzékét s hozattam egy igen szép üveg dugót. Ára volt a tárczám ára, 14 kr. Most ez a dugó pöffeszkedik a cognakos üvegem hosszú nyakán, melyben a feleségem petroleumot tart.

Ez annak a dugónak gyaszos története.

jobb hazát ment keresni s megérkezett az ősz specialitája az egyetlen kucseber is.

Tehát semmi kétség. Az ősz a küszöbön. Szeptember elején vagyunk!

Égő.

— **A debreczeni dalegyet** vasárnap délelőtt M á r k Endre elnöke alatt tartott ülésében elhatározta, hogy Debreczenben kerületi dalszövetséget alakít. A dalszövetség alakítására azon körülmény adott impulzust, hogy a debreczeni dalegyet nem helyesli az országos dalárszövetség vezetésbeli rendszerét, a mely folytonos versenytartással kimeríti a dalegyeteket anyagi erejét. A választmány a dalosok teljesebb egyesítését célzó alakulás előkészítésére Márk Endre elnöke alatt Lengyel Imre, Krasznay Ferenc, Péter Gábor és Cziffer Nándor tagokból bizottságot alakított.

— **Az apácák fogadtatása.** A Svetits-féle róm. kath. nőnövelde tanárnő, temesvári iskolánővérek hétéfn este a gyorsvonattal megérkeztek Debreczenbe. Kis-Várad-utczán végig nagy tömegben hullámszott a nép. A vasuti állomás előtt és a perronon is több ezer ember várta az apácákat. Kivonultak a fogadtatáshoz a róm. kath. leányiskolák növendékei, míg a perronon a róm. kath. papság, az egyházközség és az iskolaszék tagjai csaknem teljes számmal megjelentek. A vonat megérkezése után az iskolaszék nevében Váczy János üdvözölte az apácákat, a kik a vonattól egyenesen a róm. kath. templomba mentek. A templom zsufolá-sig tömve volt. Az ajtótól a szentélyig a rózsafűzér társaság tagjai égő gyertyákkal kezükben állottak sorfalat. Az apácák megérkeztek az orgona megszólalt s a hívők ajkairól felhangzott a „Veni sancte” Az ima után a rózsafűzér társaság tagjai zászlóval és égő gyertyákkal, óriási tömegtől körülölvén kisérték az iskolánővéreket uj otthonukba, a Svetits-féle nevelő intézetbe.

— **A városház építése** tengeri kigyó lesz városunkban, mely mindég fel-felüti a fejét. Van egy terv, mely azt kívánja, hogy bontsák le a városházát, vegyék meg a város pénzügyigazgatósági épületét, a Kaszanyitzky házázt s a hentes társulat áruhelyiségét s elől építse Kossuth-utca felől 4 méterrel bellebb a városházát s kelet felől az áru-csarnok palotáját emelkedjék. Ez kerülne egy millióba. Ezt a milliót valaki úgy kíváná értékesíteni, hogy az Európától kezdődő telkeket vásárolná meg egész a Tóth Sádor féle boltig illetve kelet felé a Frits József házáig s lenne ott egy gyönyörű tér s a zsidó temptom és az igazságügyi palota nem lenne eltakarva. Szép, szép! De a jövő zenéje nem is hangzozhatik csunyán!

— **Ferenczy Imre** a mi kedves ref. lel-készünk Kiss Áron főt. püspök ur mellett, kinek a millénárius ünnepen tartott predikációja szövegszer-rűségével a többi kitűnő beszéd közül is kimagaslik — Aug. hó 30-án Krassó szatmármegyei nagybányai egyházbaz egyhangul rendes lelkesült megválasztották, melynek fogva, minthogy elődje és bátyja Ferenczy Gyula tanári hivatalát legközelebb elfog-lalja, távozni fog Debreczenből. E feletti sajnálatunkat csak az az öröm mulja felül, hogy egyhangu megválasztatásában — az érdem méltányolását látjuk.

— **Folyó hó 8-án és 9-én** fogják meg-érni izraelita polgártársaink időszámításuk szerint az 5656-ik esztendő. A bekövetkező ünnepek alkalmából boldog új évet kívánunk izr. polgártársainknak.

— **Kevés az iskola!** Sok iskola van városunkban minden fajtából és sajnos, már megint bezonyult, hogy azoknak száma szerfölött csekély A tanító s tanárok panaszkodnak a túlszűfoltá-sról, sok szüle meg arról, hogy hely nem léteben gyermekük kimaradt. Így a főgimnáziumban az V. osztály oly túlszűfolt, hogy debreczeni szülék kény-telenek fiaikat más városba küldeni tanulmányaik tovább folytatása végett. A z á r d a két nap alatt tele lett s a kath jellegű intézetbe vettek is föl minden valláséból az első nap annyit, hogy már hó 3-ik napján kijelentették a r. kath. szüléknek, hogy nincs hely. Így van az ev. ref. felső leányiskola is. Az elemi iskolákban pedig annyi a gyerek, hogy a kiket be kellett venni, a padba nem férnek be. Sajnálatos jelenségek ezek, de számolni kell velök mert bár mily áldozatba kerüljön is, nem szabad annak Debreczenben megtörténni, hogy az iskolák kevés száma miatt panasz emelkedjék. Ma pedig az ez irányban emelt panaszok igen jogosultak.

— **A szinlévad.** Ebben a hónapban megnyitják a színházat. Huszadikán együtt lesznek a szinársulat tagjai s a két hónapi pihenés után ujult erővel kezdik meg a próbákat. Thalia debreczeni templomának kapui s 26-án már megtartják az első előadást. Kedvező hírek előzték meg a Komjátly társulatát, ezért néz a közönség fokozott érdeklődéssel működése elé. Ha Komjátiban és társulatában nem fog csalódni a közönség, ellehetnek rá készülvén, hogy szíves örömmel valljuk mindnyájukat mieinknek s működésük során nem késünk a legszebb jutattommal az — elismeréssel és dicsérettel.

— **Gyász.** Régóta betegeskedett Szemetkay Lajos városi rendőr biztos. Négy hó óta a gyomor-akágyban tartotta fogva s azóta nagy kínokat állott ki. Tudta, hogy gyógyulása lehetetlen s szerdán, midőn neje magára hagyta agyonlőtte magát. A derek férfin, ki 59 évet élt, mint huszármester sok csatában vitézkedett s mint rendőr tisztviselő híven becsületesen szolgált. Béke poraira!

— **Böszüret, nagy csizma!** Az idén úgy látszik beüt az a régi jó kívánság. Nagy az öröm a debreczeni szállósgazdák között. Régen volt olyan termés, mint a melyen az idén ígérkezik. Dus fűrtök halmaza lóg le a tőkéről, szinte gyönyörűségrá nézni. A hét sorvány esztendő után ugylátszik jön a hét kövér esztendő. Olcsó lesz az új bor, szürete-léskor a must. Több gazda már most eladta borát holott az új bornak hektoliterenként ma még alig van 8—10 frt értéke s a mint mondják ez az ár nem is fog emelkedni.

— **Esküvő.** R ó s e n f e l d Zsigmond helybeli lakos leánya Hermin kisasszony

H o l l á n d e r Mórral (Tolnárról) e hó 6-dikán vasárnap d. e. 11 órakor a debreczeni anyakönyv-vezetői hivatalánál és d. u. 3 órakor a Szentanna-utczai 2522 ház számu lakásokon tartja egybeke-lési ünnepélyét.

— **Az izraelita új templom** építése, ha szemlélatomást lassan, de még is a befejezéshez közeledik. A gyönyörű épület napról napra jobban kitűnik s izraelita polgártársaink büszkéik lehetnek e remek alkotásra, melyhez hasonló messze vidéken nincs.

— **Színészet.** K o m j á t h y János az új színigazgató városunkba megérkezett s a jövő szin-idény előmunkálatait már befejezte. Kiadta a szokásos előleges jelentést, melyből kivesszük a követ-kezőket: „Tisztelettel tudatom Debreczen sz. kir. város n. é. közönségével, miszerint előadásaim sorozatát a város műigényeinek megfelelő szinársu-lattal f. évi szept. 26-án megkezdem. Felesle-gesnek tartom, hogy nagybangu ígéretek tegyek. Debreczen város színésze sokkal régiebb, műzilese sokkal fejlettebb, semhogy megtevesztetni lehetne. Nem reklámot, de becsületes munkát, egyöntetű osszevágó előadásokat vár tőlünk s nekünk nincs, nem lehet más célunk, minthogy e jogos igények-nek eleget tenni iparkodjunk. Szerény nevem sokkal ismeretlenebb a debreczeni közönség előtt, semhogy arra gondolhatnék, miszerint működésem kezdetét teljes bizalommal fogadják, de bízva a debreczeni közönség helyes méltányos ítéletében, bízva a ma-gam s társulatom tagjainak szorgalma s a pálya iránti lelkesedésében s bízva azon jóleső elisme-resben, melyben egyikeztünk eddig másutt részé-sült; megnyugvással nézek a kezdődő szinidény elé, melyben főcélunk leend az önök megelégedé-sét és elismerését kiérdemelni.” — **Hát ez mind jól van mondva s az idő majd megmutatja az — eredményt.**

— **Rövid hírek.** S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester a tanács több tagjával a héten szemlélt tartott a Hortobágyon. — G ö r g e y Aris-tines honvéd huszárnagy, kit Bíró ezredes pár-bajban meglőtt, nyugalmába vonult mint rokkant. — Z a l a i Márk kereskedelmi iskolai tanár most tölti be tanárkodása 25-ik évfordulóját s ez alka-lomból számosan üdvözölték őt. — A 48-as h o n v é d e k segélyt kérnek a várostól, hogy az or-szágos kiállítást meglátogathassák. — V é r t e s i Sándor nevű majoros szíven lőtte magát, rögtön meghalt. — V e r s e n y k u g l i z s lesz a lö-völde nagyerdei tekepályáján ma és holnap értékes díjak mellett. — A r. b e j e l e n t é s i hivatal-nál a mult hóban 8488 lakásváltózt jelentettek be. — T a r b a y József előkelő óras iparos hason-nevű keresk. akadémiát végzett 18 éves fia elhunyt. — A m u l t hóban 25 pár lépett városunkban há-zasságra. — Az u j t o r n a c s a r n o k b a e hó 15-ig lehet beiratkozni, aztán megkezdődnek a tornázások.

* **A cs. kir. szab. „Oszták Phönix Életbiztosító társaság.”** Bécsben f. é. jun. 30-án tartotta meg 34-ik rendes közgyűlését. A be-terjesztett számadó jelentés megállapítja, hogy az üzlet fejlődése a lefolyt 1895-ik esztendőben örven-de-s lendülettel vett 4588 új kötvény 6.828,296 frtnyi tőkéről állítottott ki, és az összes biztosítási állomány az év végén 58.007,598 frt tőke és 83,969 frt évi járulékra rugott föl. Az összes díjbevétel 1.765,935 frt 03 krt tett ki, 102,797 frt 30 krral többet, mint 1894-ben. A biztosítási szerződésekkel folyó kifizetések 1.145,263 frt 65 krt vett igénybe. A díjtartalékok felemelkedtek 9.930,031 frt 95 krra.

* **Ki kívánna** igen jutányosan rövid idő alatt, kitűnő zongorajátékra szert tenni? Ajánl-kozók forduljanak e lap kiadó-hivatala utján hozzám, ki már e téren a legmeglepőbb sikereket arattam.

* **Jelzálogkölcsonnel** eléggé biztatnak a pénzintézetek, de a közevitők megbízhatósága és ügyessége nélkül a ház-, gyár-, malom vagy földbir-tokosnak kisebb kölcsönben van része. E nehézségek nélkül szerez kölcsönt S c h w a r z Zsigmond keres-kedelmi és pénzügyi irodája (Budapest, VIII. Kere-pesi-út 63.) I. helyre 50 évre 4 1/2% II. és III. helyre 6% tőke és kamattörlesztéssel, v á l t ó r a pénzt 10.000 frtig 5—6%-ra. 182—1—1.

* **A kiállítási igazgatóság** tárgysorsjá-tékat rendezett, melynek jövedelméből 80%-a hazai ipar segélyezésére fordítatik. A játékterv szerint 19.848 kiváló műzilest mutató ipari, illetőleg háziipari tárgy sorsoltatik ki. 160.000 korona összerétkében. A főnyeremény 20.000 koronával van előírnyozva. Van még 10.000; 6000; 2000; 1000; 400; 200; 100; 10 stb. koronás nyeremény. melyek közül az első tízenhárom nyereménytárgy értékét a nyerő 20% levonás mellett készpénzben is átvetheti. A húzas a m. k. lottó-igazgatóság közbenjárásával f. é. október hó 1-én fog megtartatni s egy sorsjegynek az ára 40 fillér (20 kr) Ezen sorsjáték tekintetében annak nemes cékját valamin-t e húzas által nyújtandó előnyöket, a mennyiben a be-folyó összegnek 80%-a a játszó közönségnek vissza-adatik, a támogatásra költségen kívül igen érdemes.

* **Cs. kir. szab. „Oszták Phönix Biztosító-Társaság.”** Bécsben. A folyó évi június 30-án tartott közgyűlésen beszámolt az 1895. évről. A jelentés constátálja a lefolyt üzletév ered-ményének kedvező voltát és kiemeli, hogy különösen a tűzbiztosítási ágazatban igen örvendetésen megnö-vekedett. A díjbevételek kitettek a tűzbiztosításnál 6.680,535·01 frtot, a jégbiztosításnál 764,087·40 frtot, a szállítmány biztosításnál 577,407·12 frtot, a baleset biztosításnál 294,279·95 frtot. Az összes be-vételek a tartalék hozzászámításával 9.911,401·65 frtot tettek ki. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből az alapszabályszerű járadalmazások levo-nása után 5%-nyit osztalékokat fizet.

* **Zürich. A Henneberg-féle selyem-gyárban** (Zürich-Wollishofen) a strike a „N.-Zürich Ztg.” szerint befejezettnek tekinthető. Az új felvételre esütörtökön száznál több munkás jelenke-zett. Az azután következő napokon is oly számmal jelentkeztek még, hogy a munka, úgy az új, mint a régi gyárban, ismét folyik. Henneberg ur, hogy mun-kásai ne károsodjanak, kifizette bérüket teljesen, beszámítva azon időt is, midőn a gyár szünetelni volt kénytelen.

